

Gemeente
Woudenberg

RAADSVORSTEL 2021

**Datum
voorstel:** 29 juni 2021

Registratiekenmerk: Z.333053 / D. 215945
Raadsvergadering van : 23 september 2021
Vergadering Commissie van: 9 september 2021
Portefeuillehouder: M. Treep
Behandelend ambtenaar: M. Meeuwoord

Onderwerp / voorstel: Regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp'

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. de regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp' vast te stellen.

Inleiding

Deze regiovisie vormt het kader voor de regionale samenwerking in de specialistische jeugdhulp (2021-2026). Om bepaalde vormen van jeugdhulp - ook in de toekomst- te kunnen blijven garanderen is het belangrijk dat gemeenten met elkaar samenwerken. In VNG-verband is afgesproken dat gemeenten met elkaar niet-vrijblijvende afspraken maken over hun samenwerking, dit is uitgewerkt in de norm voor het opdrachtgeverschap (NvO). Onderdeel van de NvO is dat de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, waarin zij vastleggen:

- Op welke onderdelen zij regionaal samenwerken in de specialistische jeugdhulp
- Wat zij willen bereiken, aan welke veranderingen zij werken
- Hoe aan de (boven) regionale samenwerking uitvoering wordt gegeven.

In onze regio werken gemeenten al langere tijd samen in het beleid, de regelgeving en de inkoop van de specialistische jeugdhulp. De regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp' bouwt voort op wat al is vastgelegd in bijvoorbeeld gemeentelijke beleidskaders, de regionale inkoopstrategie, inkoopdocumenten en de verschillende transitieplannen. Mogelijk wordt in de toekomst (per 1/1/2024) regionale samenwerking op onderdelen van de jeugdhulp verplicht gesteld door het rijk, via het wetsvoorstel 'verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. De regiovisie is inhoudelijk in lijn met dit wetsvoorstel. Organisatorisch kan op termijn een aanpassing nodig zijn, omdat het wetsvoorstel uitgaat van samenwerking in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Centrale vraag

Geprikt op: 26-08-2021 15:00:05uur

/var/websites/gemeentebestuur.woudenberg.nl/documenten/convert/79ed973e-0c61-44b5-8600-5bfb5a3c0dcf.docx

Kunt u instemmen met het vaststellen van de regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp'?

Beoogd resultaat (wat)

Realiseren en organiseren van specialistische jeugdhulp in de jeugdregio Eemland in lijn met de vastgestelde regiovisie en afspraken over de inrichting van deze jeugdhulp en de samenwerking binnen de regio.

Kader

Norm voor opdrachtgeverschap (NvO) Jeugd vastgesteld op 10 juni 2020 door gemeenten in VNG-verband.

De hoofdlijnen van de regiovisie samengevat

De regiovisie vormt het kader voor de regionale samenwerking in de specialistische jeugdhulp de komende vijf jaar en is daarmee een belangrijke onderlegger voor o.a. de regionale inkoop. In paragraaf 2 van de regiovisie is beschreven hoe we werken aan een eenvoudiger zorglandschap, waarin we o.a.:

- Lokaal werken aan een stevige sociale basisinfrastructuur;
- De toegang versterken door meer te investeren in de ondersteuning door de lokale teams en de ondersteuning bij de huisartsen;
- Inzetten op het creëren van sterkere samenwerkende netwerken tussen de lokale sociale basisinfrastructuur en de specialistische jeugdhulp (via gebiedsgerichte specialistische teams). Dat kunnen we alleen realiseren, als we meer investeren in partnerschap met een beperkt aantal specialistische jeugdhulpaanbieders;
- Via de inkoop toewerken naar resultaatafspraken via een taakgerichte inkoop met een beperkt aantal jeugdhulpaanbieders. Daarbij leren we o.a. van ervaringen met de BSA jeugdhulp en kijken we ook goed naar landelijke ontwikkelingen.

In paragraaf 3 zijn de inhoudelijke uitgangspunten en veranderopgaven uitgewerkt. De inhoudelijke uitgangspunten zijn een compilatie van de 'leidende principes' uit de verschillende beleidsplannen sociaal domein van de gemeenten in onze regio. Voor de inhoudelijke veranderopgaven is o.a. gebruik gemaakt van de Transformatieplannen BSA jeugdhulp en de landelijke toekomstige veranderingen in de jeugdbeschermingsketen. De speerpunten zijn:

- Het versterken van de specialistische ambulante jeugdhulp;
- De transformatie van verblijf;
- Betere samenwerking in de veiligheidsketen;
- Versterking van de regievoering;
- Meer aandacht voor het cliëntperspectief.

In paragraaf 4 is beschreven hoe de specialistische jeugdhulp samenhangt met de lokale basisinfrastructuur en hoe we in onze regio de toegang tot de jeugdhulp hebben georganiseerd. Hoe de sociale basisinfrastructuur eruit ziet, is voor iedere gemeente anders. Iedere gemeente is immers verschillend in omvang en bevolkingssamenstelling. Toegelicht is hoe gemeenten werken aan het versterken van de preventieve inzet en de toegang (lokale teams en de praktijkondersteuners). Op deze manier willen we het beroep op specialistische jeugdhulp verminderen. Daarnaast gaat deze paragraaf in op de regionale samenwerkingsagenda met de onderwijssamenwerkingsverbanden.

Hoe we de regionale samenwerking hebben ingericht - de governance tussen gemeenten - is uitgewerkt in paragraaf 5. Deze paragraaf beschrijft de huidige situatie. In het wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' is opgenomen, dat er voor de governance een samenwerkingsvorm op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling noodzakelijk is. Het kan zijn dat we onze vorm van samenwerking hierop moeten aanpassen.

In aansluiting op paragraaf 2 - veranderend zorglandschap - zijn in paragraaf 6 de inrichtingsprincipes voor de regionale inkoop uitgewerkt.

1. Voldoende en kwalitatief goede hulp en ondersteuning
2. Duurzame relaties in partnerschap, samenwerking met beperkt aantal aanbieders

3. Afspraken op taakopgaven: transformatie en netwerksamenwerking
4. Gebiedsgericht werken, regionaal gebonden organisaties met lokale inbedding
5. Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor monitoring
6. Effectievere inzet van accountmanagement, intensieve relatie met de aanbieders

Bij de wijze van bekostiging staat beschreven dat we op dit moment twee vormen van bekostiging hanteren in onze regio bij de inkoop van specialistische jeugdhulp. We willen op onderdelen in onze inkoop meer naar een taakgerichte bekostiging. In samenspraak wordt het regionale taakgerichte budget (meerjarig) bepaald en worden de lasten per gemeente verdeeld. De regiovisie gaat niet in op HOE we de kosten delen bij de nieuwe contracten vanaf 2023 via de taakgerichte inkoop. De methodiek van de kostenverdeling wordt later dit jaar uitgewerkt.

Proces

In de voorbereiding op de regiovisie hebben we feedback gevraagd aan de verschillende stakeholders, waaronder de adviesraden sociaal domein. Via o.a. de Nieuwsbrief Sociaal Domein zijn organisaties uitgenodigd om hun input te geven op de ontwerpversie. In een matrix zijn alle reacties verwerkt, met het antwoord en de wijze waarop dit is verwerkt in de regiovisie. Ter informatie is deze matrix bijgevoegd (bijlage 2).

Over het algemeen onderschrijven de adviesraden de hoofdlijnen van de regiovisie en geven ook aan dat deze goed aansluiten op de vastgestelde lokale beleidskaders. Vanuit de adviesraden is aandacht gevraagd voor de leesbaarheid van de visie voor een breder publiek. Hiervoor is een Publieksversie ontwikkeld (bijlage 3).

Met name de in de regiovisie geschetste doorontwikkeling en uitbreiding van de taakgerichte inkoop heeft tot kritische reacties geleid van een aantal organisaties. Gewezen wordt in de reacties van de jeugdhulpaanbieders (die nu productiegericht worden bekostigd, p*q) dat dit naar hun mening leidt tot een minder divers aanbod en tot minder keuzevrijheid voor de cliënt. In de beantwoording in de matrix is erop gewezen dat keuzevrijheid niet gerelateerd is aan een organisatie, maar aan de vrijheid van cliënt om een professional te kunnen kiezen. Een professional waar cliënt een klik mee heeft. Dit is essentieel voor de effectiviteit van de inzet. Van de specialistische jeugdhulpaanbieders wordt verwacht dat zij een divers aanbod – passend bij de ondersteuningsvraag- organiseren. En dat hun professionals goed zijn toegerust om de verbinding te maken met de inwoner, daarbij oog hebben voor diversiteit, religieuze identiteit en cultuursensitief kunnen werken. De kritische kanttekeningen van de aanbieders zijn vooruitlopend op de inkoop 2023. De eerste verkennende gesprekken met het veld zijn medio juni.

Argumenten

1. *De regiovisie voldoet aan de richtlijnen van de Norm voor het opdrachtgeverschap (NvO) die we in VNG verband met elkaar hebben afgesproken.* In de regiovisie hebben we uitgewerkt op welke onderdelen we regionaal samenwerken in de specialistische jeugdhulp, wat we willen bereiken en hoe we onze samenwerking hebben vormgegeven.
2. *De regiovisie is inhoudelijk in lijn met het wetsvoorstel ‘verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen’.*
3. *De regiovisie geeft helderheid over de inhoudelijke transformatie die we beogen en hoe we hieraan werken. De regiovisie vormt het kader voor de verdere uitvoering, zoals in de regionale inkoop 2023.* Om te kunnen transformeren kiezen gemeenten ervoor via de inkoop het zorglandschap voor de specialistische jeugdhulp te vereenvoudigen en samen te werken met een beperkt aantal aanbieders.

Kanttekeningen

1. *Het wetsvoorstel ‘verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen’ gaat uit van regionale samenwerking in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.* Thans is de regionale samenwerking privaatrechtelijk vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en in dienstverleningsovereenkomsten. Organisatorisch zijn er indien het huidige wetsvoorstel wordt aangenomen mogelijk aanpassingen nodig in onze vorm van de regionale samenwerking, de governance tussen gemeenten. Vanuit

de VNG is er veel kritiek op dit onderdeel van het wetsvoorstel. Daarom wordt eerst afgewacht of dit wetsvoorstel wordt aangenomen.

2. *De beoogde veranderingen van het zorglandschap geven we lokaal en regionaal vorm middels transformatie en uitvoeringsprogramma's en via de inkoop.* Transformatie en verandering van het zorglandschap kan gevolgen hebben voor jeugdhulporganisaties en hun cliënten. Dit zal mogelijk leiden tot onrust en onzekerheden. Door goed overleg, communicatie en waar nodig overgangsmaatregelen wordt dit zoveel mogelijk beperkt. Aan de andere kant zien we dat binnen het huidige zorglandschap de beoogde transformatie onvoldoende van de grond komt en leidt tot een groeiend beroep op jeugdhulp en overschrijdingen op de gemeentelijke begrotingen. Voor de cliënten is een belangrijke randvoorwaarde die wordt meegenomen in de inkoop, dat zij hun zorgtraject af kunnen maken (continuïteit van zorg).
3. *De in de visie opgenomen begrippen en terminologie kan op onderdelen afwijken van lokale beleidskaders.* Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld:
 - de lokale teams (een verzamelbegrip voor de sociale (wijk) teams)
 - de term sociale basis infrastructuur
 - en de term 'positieve gezondheid' en de wijze waarop daar lokaal invulling aan wordt gegeven.

Maatschappelijke participatie

De regiovisie sluit aan op de lokale beleidsplannen (zo ook op het integraal beleidskader sociaal domein Woudenberg 2019-2022). Bij deze lokale beleidsplannen zijn inwoners en stakeholders betrokken geweest. Bij het ontwikkelen van de regiovisie is gekozen voor de aanpak om een ontwerp versie op te stellen en actief feedback op te halen bij de stakeholders, zodat input aan de voorkant kon worden meegenomen.

De adviesraden Sociaal Domein zijn uitgenodigd om te reageren. Met de adviesraden is ook een gesprek geweest, waarin de regiovisie is toegelicht en waarin procesafspraken tussen de raden zijn gemaakt. De adviesraden hebben in dit overleg afgesproken afzonderlijk te reageren en hun reacties met elkaar te delen. Organisaties zijn o.a. via de Nieuwsbrief Sociaal Domein uitgenodigd om hun input te geven. Daarnaast is de ontwerp regiovisie ook geagendeerd geweest voor de verschillende overleggen met stakeholders en is er een themabijeenkomst georganiseerd.

Aan de organisaties is gevraagd om schriftelijk te reageren. Daarnaast konden zij een gesprek aanvragen om toelichting te krijgen. Daar is door 5 organisaties van gebruik van gemaakt. Uiteindelijk hebben 21 organisaties feedback gegeven op de regiovisie, zoals de adviesraden, huisartsenvereniging Eemland, de Raad voor de Kinderbescherming en verschillende jeugdhulporganisaties.

Financiële consequenties

op juistheid beoordeeld door

Zaira van den Boogaard

Dit voorstel past binnen de begroting

	Voorstel	Begroot	Verschil	
Uitgaven			€ 0	

Toelichting:

De regiovisie sluit aan op de gemaakte afspraken. Derhalve zijn er geen directe financiële consequenties. Over uitwerking van de visie in lokale en regionale transformatie- en uitvoeringsprogramma vindt afzonderlijke besluitvorming plaats, waarbij de financiële consequenties in beeld worden gebracht.

Zo zijn over de hoogte van de bijdrage aan de regionale samenwerking aparte afspraken tussen de regiogemeenten gemaakt. Daarnaast wordt bij de inkoop van de regionale jeugdhulp vooraf, in samenwerking met de regiogemeenten, een raming gemaakt van de lasten.

Risico:

De huidige ingekochte jeugdhulp via p*q heeft in de afgelopen jaren geleid tot een groot aantal gecontracteerde zorgaanbieders. Dit zorgt ervoor dat de aansluiting onvoldoende is tussen de lokale infrastructuur [lokale teams, sociale basis] en de specialistische jeugdhulp, waardoor doelen uit de visie minder goed te realiseren zijn. Ook leidt het grote aantal aanbieders tot onbeheersbare stijging van de kosten van jeugdhulp, doordat minder goed te sturen is op volume, kwaliteit en positieve gezondheid (normaliseren). De beoogde uitbreiding van de taakgerichte inkoop van de specialistische jeugdhulp leidt tot meer financiële helderheid aan de voorkant, omdat er meerjarige afspraken worden gemaakt over de doelen die dienen te worden gerealiseerd, de samenwerking met de lokale infrastructuur en het budget waarbinnen de jeugdhulp moet worden uitgevoerd.

Aanpak/uitvoering

Wanneer alle gemeenteraden uit de regio de regiovisie hebben vastgesteld, wordt deze gebruikt als kader voor de lokale en regionale uitvoering, waaronder de nieuwe regionale inkoop in 2023.

Communicatieboodschap

Nederland is opgedeeld in verschillende jeugdzorgregio's waarin gemeenten met elkaar afspraken maken over de samenwerking in de jeugdhulp. Voor de regio Amersfoort is de visie op jeugdhulp vastgelegd in deze regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp'. Daarin staat op welke onderdelen de gemeenten samenwerken, wat we daarin willen bereiken, aan welke verandering we werken en hoe de samenwerking er in de praktijk uit ziet. Het belangrijkste uitgangspunt van de regiovisie is dat binnen de jeugdhulp het kind of de jongere centraal staat en dat hulp en ondersteuning zoveel mogelijk in de eigen omgeving gegeven wordt. Bijvoorbeeld op school, de kinderopvang, thuis of in de buurt op locatie. De specialistische jeugdhulp wordt in de toekomst meer gebiedsgericht georganiseerd door teams met specialistische jeugdhulp professionals. Op deze manier wordt de samenwerking vereenvoudigd met bijvoorbeeld de professionals op de scholen, de lokale teams en de praktijkondersteuners bij de huisartsen. De professionals vormen zo met elkaar sterke netwerken en werken met elkaar samen. Hierdoor wordt het kind minder doorverwezen en beter geholpen. Het credo is 'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig'. Als het echt niet anders kan, wordt door het specialistische jeugdhulpteam een passende plek (gedeeltelijk) buiten huis gezocht.

Bijlagen

1. Regiovisie 'Samen Werken aan specialistische jeugdhulp';
2. Matrix met vragen, antwoorden en verwerkte aanpassingen in de regiovisie naar aanleiding van de feedbackronde;
3. Publieksversie regiovisie 'Samen Werken aan specialistische jeugdhulp'.